

En försäkringskassa har underlåtit att fatta ett formellt beslut i ett ärende om aktivitetsstöd

Av handlingarna i ett ärende gällande handläggningen av en fråga om aktivitetsstöd vid dåvarande Jönköpings läns allmänna försäkringskassa framgick bl.a. följande.

AA uppbar hel sjukpenning/rehabiliteringsersättning från försäkringskassan tiden den 22 april 1996 till 24 november 2002. Sedan den 25 november 2002 uppbar AA aktivitetsstöd. Som ett led i bedömningen av arbetsförmågan påbörjade AA den 27 maj 2002 en arbetsprövning vid Kyrkogårdsförvaltningen i Jönköpings kommun. Den 24 september 2002 gjordes vid ett möte mellan representanter från vården, arbetsförmedlingen, kyrkogårdsförvaltningen samt försäkringskassan en planering att arbetsförmedlingen skulle överta det fortsatta rehabiliteringsansvaret, då AA vid denna tidpunkt bedömdes ha en arbetsförmåga om 75 procent av heltid i ett anpassat arbete. Ersättningen till AA skulle utgöras av aktivitetsstöd.

AA beviljades rehabiliteringsersättning fortlöpande genom olika beslut, bl.a. den 5 november 2002 för tiden den 1 oktober–30 november 2002 och den 19 november för tiden den 1 december 2002–19 januari 2003. Besluten hade fattats i avvaktan på att arbetsförmedlingen skulle finna en lämplig prövningsplats till AA. Den 19 november 2002 informerades kassan om att arbetsförmedlingen hade beviljat AA aktivitetsstöd fr.o.m. den 25 november 2002. Eftersom rehabiliteringsersättning och aktivitetsstöd inte kunde utgå samtidigt drog kassan in rehabiliteringsersättningen fr.o.m. samma dag. Något formellt beslut härom fattades dock inte. I en skrivelse som kom in till kassan den 19 december 2002 klagade AA på indragningen av rehabiliteringsersättningen.

I en anmälan, som kom in till JO den 18 februari 2003, klagade AA på försäkringskassans handläggning av hans överklagande av den indragna rehabiliteringsersättningen. Han anförde att kassan vägrade att ompröva sitt beslut.

Försäkringskassans akt i ärendet lånades in och försäkringskassan anmodades därefter att yttra sig över det som AA hade framfört i sin anmälan

I sitt remissvar anförde försäkringskassan den 20 maj 2003, genom direktören BB, bl.a. följande.

Med anledning av till försäkringskassan den 19 november 2002 inkommen avisering från arbetsförmedlingen drog försäkringskassan in rehabiliteringsersättningen till AA från och med den 25 november 2002. AA hade dessförinnan, vid telefonsamtal den 5 november 2002, blivit informerad om att detta skulle bli följden av en kommande avisering från arbetsförmedlingen.

Någon skriftlig underrättelse inför beslutet lämnades inte till AA. Inte heller har någon formell beslutsskrivelse om indragningen sänts till AA.

I ärendet förelåg en fortlöpande sjukskrivning som även omfattade tid efter den 24 november 2002.

Försäkringskassan borde till AA lämnat en skriftlig underrättelse om det beslut som tagits i ärendet.

I normala fall av denna typ av ärenden, där rehabiliteringsersättning avlöses av aktivitetsstöd, är det brukligt att försäkringskassan och arbetsförmedlingen kommer överens om ett brytdatum. Fram till det aktuella brytdatumet fattas beslut om rehabiliteringsersättning och för tid därefter fattas beslut om aktivitetsstöd av arbetsförmedlingen, genom avisering. På så sätt anser försäkringskassan att det inte måste fattas något formellt skriftligt beslut om indragning av rehabiliteringsersättningen, i och med att det inte finns beslut för tid efter brytdatum. I detta ärende blev dock så inte fallet, eftersom arbetsförmedlingen inte på förhand kunde ge besked om när en åtgärd från deras sida kunde påbörjas.

Försäkringskassan har nu fattat ett formellt riktigt beslut om indragning av rehabiliteringsersättningen i ärendet från och med den 25 november 2002 och detta har meddelats AA skriftligt.

Vad gäller skrivelsen från AA, inkommen till försäkringskassan den 19 december 2002, där AA överklagar indragningen av rehabiliteringsersättningen anser försäkringskassan att man haft fog för att inte fortsätta handläggningen av den inkomna skrivelsen. Handläggande tjänsteman tog direkt kontakt med AA och gjorde vid och efter samtalet bedömningen att skrivelsen besvarats och att information lämnats på sådant sätt att skrivelsen förlorat sin aktualitet. Tjänstemannens uppfattning framgår av journalanteckning den 20 december 2002.

Försäkringskassan borde till AA lämnat ett formellt riktigt beslut där handläggningen av den inkomna skrivelsen avslutades.

Försäkringskassan anser, trots de formella brister som finns, att ärendet är försäkringsmässigt korrekt handlagt.

AA kommenterade remissvaret.

I sitt beslut den 31 januari 2005 anförde *stf. JO Ekberg* följande i bedömningsdelen.

Beslutet att dra in rehabiliteringsersättningen

Av utredningen framgår att försäkringskassan, med anledning av en avisering från arbetsförmedlingen som kom in till kassan den 19 november 2002, drog in rehabiliteringsersättningen till AA fr.o.m. den 25 november 2002.

Vid denna tidpunkt hade den period för vilken AA tidigare hade beviljats rehabiliteringsersättning ännu inte löpt ut. Jag delar därför försäkringskassans bedömning att kassan redan i detta skede borde ha meddelat ett formellt beslut i ärendet, som AA hade kunnat begära överprövning av.

Handläggningen av överklagandet den 19 december 2002

Av utredningen framgår vidare att AA i en skrivelse som kom in till kassan den 19 december 2002 överklagade indragningen av rehabiliteringsersättningen.

Den 20 december 2002 har i kassans journal antecknats bl.a. att ”Ringer df. Informerar df om [– –]. Df. nöjd med detta svaret tills vidare och kräver inget skriftligt svar enligt överklagan på beslut om aktivitetsstöd, då han missuppfattat reglerna.”

AA:s överklagande tycks därefter över huvud taget inte ha blivit föremål för handläggning. Jag delar här inte den uppfattning som försäkringskassan har redovisat i remissvaret, nämligen att kassan hade fog för att inte fortsätta handläggningen av den inkomna skrivelsen. Vidare hade kassan enligt min mening inte heller kunnat avsluta handläggningen av överklagandet genom att avskriva detsamma, även om det som sades vid telefonsamtalet den 20 december 2002 kunde tolkas som att AA återkallade sitt överklagande. En återkallelse som har gjorts per telefon bör nämligen inte läggas till grund för ett sådant beslut (se JO:s ämbetsberättelse 1993/94 s. 177).